

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 162.

Wtorek, 12 (24) Lipca.

1866 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świątach uroczystych i Niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczania w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczтовых w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 kop. 20. — Półrocznie rs. 4 kop. 60. — Kwartalnie rs. 2 kop. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się rs. 1.

Rok 3.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższy ukaz. — Najwyższe podziękowanie. — Najwyższe nagrody. — Postanowienie Namiestnika.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Z widowni wojny. — Wyjazd Najjaśniejszej Pani z Moskwy. — Wyrażenia uczuć wiernopoddańczych. — Kronika kościelna. — Kronika brukowa. — Wypadki. — Materja Muratorego. — Kolej lwow.-czerniow. — Cholera. — Anglja. — Parlament. — Świętowanie robotników. — Austrja. — Cesarzowa. — Rodzina cesarska. — Drożyzna. — Azja. — Powstańcy chińscy. — Francja. — Powrót cesarzowej. — Grecja. — Spokojność; odjazd króla. — Hiszpanja. — Edykt. — Niemcy. — Sejm. — Usiłowania Bawarii. — Prusy. — Propozycje pokojowe. — Parlament niemiecki. — Cofnięcie ewakuatur. — Korespondencja ze Lwowa. — Przewodnik Warszawski (Zakład gastr. p. Jasińskiego).

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, dnia 11 (23) Lipca.

Najwyższy ukaz do rządzącego senatu z dnia 7 (19) czerwca r. b., zatwierdzający ustawę o akeyzie od trunków w królestwie wraz z aneksami, oraz wspomnianą ustawę zamieszczamy w dodatku do dzisiejszego numeru naszego dziennika.

Mieszkańcy powiatu kaliskiego, po odprawieniu w kościołach parafjalnych rzymsko-katolickich, ewangelickich i synagogach, uroczystych nabożeństw za cudowne ocalenie drogiego życia Najjaśniejszego Pana, zapragnęli uczynić pieniężną ofiarę na znak swej szczerzej wdzięczności dla szlachcica Komisarowa, a również na korzyść Mikołajewskiej ochrony dzieci żołnierskich w Warszawie i zebrali ze składek 310 rs. 81-kop., z których 100 rs. na rzecz Mikołajewskiej ochrony; i mieszkaniec m. Myszyńca w powiecie ostrołęckim, starozakonny Icek Jerozolimski, po dziękczynnym nabożeństwie z tegoż powodu, ofiarował 30 rs. na rzecz niższych stopni kalek.

Po przedstawieniu tego Najjaśniejszemu Panu, Jego Cesarska Mość Najwyżej rozkazać raczył: tak mieszkańcom powiatu kaliskiego, którzy uczestniczyli w wspomnianych składkach, jak i starozakonnemu Jerozolimskiemu za jego ofiarę, oznajmić w Imieniu Jego Cesarskiej Mości podziękowanie.

Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia Namiestnika w Królestwie Polskiem, o ścisłym i sumiennym wykonaniu warunków kontraktowych, przez przedsiębiorców robót i dostawy materiałów do budowy mostu Aleksandrowskiego na r. Wiśle pod Warszawą, Najmiłościwiej raczył udzielić im następujące nagrody: 1) pp. Jakóbowi Bejn, przedsiębiorcy robót kamieniarskich, kupcowi 2-jej gildji, medal złoty na szyję z napisem „za gorliwość,” na wstędze św. Stanisława; 2) Adolfowi Rejman, komisantowi i przedsiębiorcy tychże robót, oraz 3) Jakóbowi Wejnsztok, dostawcy kamieni polowych, także medale do noszenia w pętlicy na takież wstążce.

Przy odbytej w Urzędzie Leśnym Gostynin d. 7 (19), 8 (20) i 11 (23) Kwietnia r. b. licytacji na sprzedaż drzewa z cięć w 12-tu obrębach Leśnictwa Gostynin, niektórzy z konkurentów zmówili się, aże-

by niepodwyższać cen na licytacji publicznej, a po jej ukończeniu odbyć prywatnie pomiędzy sobą na drzewo to licytację.

Na pewność dotrzymania swego zobowiązania współsprawcy tego przestępstwa złożyli kaucję. Jakoż istotnie, po ukończeniu licytacji publicznej, zebrali się oni w innej wsi, drzewo o którym mowa w drodze prywatnej pomiędzy sobą licytacji sprzedali za cenę wyższą i podzielili się nieprawnym zyskiem.

Ustanowiona z polecenia J.W. Hrabiego Namiestnika Królestwa oddzielna Komisja, pod prezydencją Jenerał-Majora Rozwadowskiego, przestępstwo powyższe wykryła i zabezpieczyła Skarbowi odzyskanie zrzędzonej szkody.

J.W. Hrabia Namiestnik mając sobie przedstawionym stan sprawy takowej, rozkazał winnych dopuszczenia się powyższego przestępstwa, spełnionego z celem zrzędzenia Skarbowi szkody, pociągnąć do odpowiedzialności podług przepisów prawa.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa, dnia 11 (23) Lipca.

Telegraf przyniósł nam wczoraj tak ważną wiadomość z Paryża, iż przyjmujemy ją z wielką ostrożnością i czekamy na jej potwierdzenie. Zaledwie zostało podpisane zawieszenie broni, już Austrja niby zgadza się na wyłączenie jej ze Związku niemieckiego i uznanie za prawne wszystkiego, cokolwiek będzie uczynione bez jej udziału w przedmiocie przekształcenia Niemiec. Jeżeli wiadomość ta jest prawdziwą, i układy, dla prowadzenia których wysłani zostali z Wiednia do głównej kwatery pruskiej hr. Karolj, bar. Brenner i feldzeugmistrz Degenfeld, uwieńczone będą zawarciem pokoju, to w systemie państw europejskich ostatecznie zniszczony zostanie porządek rzeczy ustanowiony przez traktaty z 1815 r., i dla cesarstwa austriackiego otworzy się nowy punkt ciężenia. Przyszłość ta nie jest odległą; za cztery dni, gdyż pięciodniowe zawieszenie broni zaczęło się dopiero od południa dnia wczorajszego, — nastąpi jedno z dwóch: albo podpisane zostaną przedugodne punkta pokoju, albo zostanie wznowiona wojna.

Tymczasem kiedy jeszcze toczyły się układy o zawieszenie broni, nawet w sam dzień jego podpisania, miało miejsce gorące spotkanie pomiędzy prusakami a austriakami pod Presburgiem, w którym, jak przynajmniej donosi telegram wiedeński, zwycięstwo pozostało po stronie austriaków; na dwa dni zaś przedtem, austriacy pobili flotę włoską pod w. Lissa. Według doniesień wiedeńskich zresztą, włosi wszędzie są pokonywani, czego dowodzi też niżej zamieszczony telegram. W rubryce z „widowni wojny”, czytelnicy znajdą jeszcze niektóre godne uwagi wiadomości o działaniach wojennych przed zawarciem zawieszenia broni.

Ciekawe, jakkolwiek mające już tylko historyczne znaczenie, były rozprawy w angielskiej izbie gmin na posiedzeniu 20-go b. m., na którym p. Laing przemawiał za nieinterwencją w Niemczech; według niego, wielkie i niezależne Włochy i Niemcy są korzystne dla interesów Anglii, Europy, a nawet samej Austrji. P. Laing wyraził nadzieję, że gabinet bez odwołania się do izb nie przedsięwzięnie zbrojnej interwencji. Następnie p. Horsman wykazywał różnicę francuz-

kich i angielskich interesów. Anglja pragnie aby Włochy i Niemcy były potężne i niezależne, Francja zaś przeciwnie. Austrja dla własnego i powszechnego interesu powinnaby ustąpić z Włoch i Związku Niemieckiego, p. Bismarck zaś w istocie ma na widoku wielkie, dla ogółu pożyteczne cele. Bowyer oświadczył się na korzyść Austrji i katolicyzmu. P. Gladstone wyraził współczucie dla walki o niezależność Włoch i Niemiec. Według niego hegemonja Prus będzie dla wszystkich dobrodziejstwem; Austrja zaś ma dostateczne pole do działania i zewnątrz Niemiec. Minister spraw zagranicznych p. Stanley zaprzeczył pogłoskom o zbrojnej interwencji; Anglja względem nikogo nie zobowiązała się, i popierała projekt francuzki co do rozejmu tylko ze względów ludzkości, lecz po odrzuceniu go nikomu nie udzielała nieproszonej rady. O ile mu było wiadomo, Francja nie zamierzała także zbrojnej interwencji. Anglja zresztą nie może udzielać rad Austrji, nie znając dokładnie warunków pokoju postawionych przez Prusy. Według jego zdania, utworzenie oddzielnego silnego państwa w północnych Niemczech, nie sprzeciwia się interesom Anglii. W końcu minister ten oświadczył, że gabinet w każdym razie, o ile możności, będzie zasięgał zdania parlamentu.

Na posiedzeniu izby lordów tegoż samego dnia, lord Strafford Redcliffe, który tak długo był ambasadorem angielskim w Konstantynopolu, podjął kwestję księstw naddunajskich, żądając złożenia dotyczących jej dokumentów dyplomatycznych i wnosząc, że Prusy, zapewne w związku z innymi planami przekształcenia, popierały hospodara. Bezwzględna nieinterwencja w obec jawnego pogwałcenia traktatów, według jego zdania była niemożliwa i dla tego żądał aby parlament roztrząsał tę sprawę, a gabinet wynurzył o niej swe zdanie. Lord Derby oświadczył na to, że złożenie dokumentów jest niemożliwe, a interwencja Anglii byłaby niewczesna. Państwa mające udział w konferencji nie uznały jeszcze księcia hohenzolernskiego za hospodara, ale tylko odradzały Porcie przedsięwzięcie gwałtownych kroków. W końcu lord Derby a za nim hr. Russell, wyrazili nadzieję pokojowego załatwienia, zaś lord Strafford Redcliffe cofnął swój wniosek. Z tego oświadczenia można wnioskować, że sprawa księstw naddunajskich nie została jeszcze tak ostatecznie uregulowana jak donosiły dzienniki francuzkie i pruskie. Obok tego dzienniki południowo-niemieckie podają wiadomość, która gdyby się sprawdziła, mogłaby budzić obawy powstania kwestji wschodniej. Według tej wiadomości, król grecki wysłał do Konstantynopola posła, z żądaniem objaśnienia co do nagromadzenia wojsk tureckich na granicy greckiej. W razie gdyby te objaśnienia były niedostateczne, miało nastąpić zerwanie stosunków dyplomatycznych.

Zaledwie w Hiszpanji przytłumione zostało ostatnie powstanie wewnętrzne, kiedy nadchodzi wiadomość z Hawanny, że w jej kolonji Puerto Principe wybuchło 27-go z. m. powstanie kreolów, i że powstańcy pobiwszy wysłane przeciw

nim wojska hiszpańskie w liczbie 7,000 ludzi, pociągnęli w góry; stan rzeczy stał się jeszcze zawiaklanszym z tego powodu, iż chilijscykowie nadesłali posiłki powstańcom, i cztery chilijskie fregaty w pobliżu Nuevita wysadziły na ląd 2,000 wojska.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję ze Lwowa.

Telegramy.

Paryż, 21-go lipca. Według pewnych wiadomości, Austria przystąpiła na propozycje Fraacji, co do wystąpienia z niemieckiego Związku, i uznania rekonstrukcji takowego bez swego udziału.

Frankfurt, 21-go lipca. Falkenstein został mianowany gubernatorem Czech, Manteuffel zaś naczelnym wodzem armji meńskiej. Frankfurt ma zapłacić jeszcze 25 milionów zł. reń. kontrybucji wojennej. Podobno reprezentacja miejska oświadczyła, iż nie jest w stanie tego dopełnić.

Paryż, 21-go lipca. Według wiedeńskiego raportu urzędowego, o bitwie morskiej pod Lissą, 20-go b. m., po południu, austriacka flota atakowała włoską, składającą się z 23 statków, a między nimi 12 fregat pancernych. Po gwałtownej walce, w której dwie włoskie fregaty pancerne zostały zniszczone, flota włoska uciekła, a Lissa od nieprzyjaciela została uwolniona. Flota austriacka pozostała zdolną do walki.

Wiedeń, 22-go lipca (urzędowy). Brygada Mondela, wzmocniona przez 14-ty pułk piechoty, kilka baterij i szwadronów 2-go korpusu armji, odparła dziś zwycięzko, silny atak nieprzyjaciela na Blumenau na północo-zachód od Presburga.

Wiedeń, 22-go lipca. Od dziś od południa rozpoczyna się wstrzymanie działań wojennych pomiędzy austriackimi a pruskimi wojskami. Poseł austriacki, hr. Karolij, baron Brenner i feldzeugmistrz Degenfeld udali się z misją do głównej kwatery pruskiej. — Tyrolskie dowództwo wojskowe donosi z Comaro pod 21-ym: Nieprzyjaciel, który z wielką siłą wkroczył do Val di Ledro i Judikarji, dziś został atakowany. Pułkownik Montluisant z 3-ma bataljonami, wdrapał się na 6,000 stóp wysoką górę Pichea, szturmował Pierre di Ledro i Rececca, gdzie znajdowało się 12,000 nieprzyjaciela, wziął do niewoli 1,000 ludzi i cofnął się na stanowisko na górze Pichea, podczas kiedy nieprzyjaciel nie śmiał go ścigać. Jenerał-major Kaim, z częścią swej brygady i półbrygadą podpułkownika Höfflern, odparł do Condino nieprzyjaciela stojącego w Judikarji i wziął 40-ujen-ców. Straty nieprzyjaciela, oprócz jeńców, są bardzo znaczne.

Z widowni wojny.

* *Nordd. A. Z.* z 20-go b. m. podaje następujący list króla pruskiego do królowej o bitwie pod Königgrätzem: „Horzyce (Horsitz), 4 lipca 1866 r. Dnia 2-go b. m. około g. 3-iej po południu wyjechał ztąd Fryderyk Karol, po radzie wojennej, na której postanowiono dać jeden lub dwa dni wycieczki wojskom zmęczonym pochodem i bitwami. Lecz o wpół do 11-iej wieczorem przybył do mnie znowu jenerał Voigts-Rheetz i zdał mi raport z dokonanego w tym dniu rekonesansu, z którego okazało się, że znaczne masy nieprzyjacielskie poruszały się od godziny 8-iej do 3-iej od strony Josephstadu i Königgrätzu z tej strony Elby, jeńcy zaś zeznali, że armja austriacka koncentruje się pomiędzy Elbą, Bystrzycą i Königgrätzem; zaproponowano mi przeto, ażeby skorzystał z tej sprzyjającej sposobności, że armja nieprzyjacielska chce, jak się zdaje, stoczyć walkę z tej strony Elby, i ażeby wyzwał ją do boju. W tym celu, korpusy 2-gi, 3-ci i 4-ty pierwszej armji miały stanąć w środku, mając przed sobą Sadowę; jenerał Herwarth, z 1½ korpusem, miał posunąć się przez Nechanice na lewe skrzydło, a Fritz (książę następcy tronu), z gwardją i z 1-m, 5-m i 6-m korpusem drugiej armji, miał działać z Königshofu, stanowiącego jego lewe skrzydło, na lewo ku Elbie, przeciw prawemu skrzydłu nieprzyjacielskiemu. Dopiero około północy ułożyłem wszystko z jenerałem Moltke i wyznaczyłem mój wyjazd na g. 5-ą zrana, armja bowiem miała rozpocząć wymarsz tejeże jeszcze nocy o g. 2-iej. Zrobiłem już był prawie 4 mile drogi i nie wierzyłem jeszcze, ażeby nieprzyjaciel mógł stać z tej strony Elby. Lecz wkrótce okazało się, że tak jest rzeczywiście. Gdy wsiadałem na konia w małej wiosce Dub, padał deszcz, który trwał, z długimi przestankami, przez cały dzień. Przejeżdżając po przed wojskami, witany byłem stale okrzykami hura. Bitwa rozpoczęła się o g. 8-iej od ognia z dział 2-go korpusu, i w tej właśnie chwili przybyłem do Sadowej i zająłem stanowisko na wzgórzu; korpus pomieniony stał na prawo ode mnie. Dywizja Horna (8-ma) przeszła pod Sadową przez Bystrzycę i zaatakowała wzgórze pokryte lasem, lecz z powodu gwałtowności obrony, nie zdołała daleko posunąć się; 7-ma dywizja (Frausecki) rozwinęła się nieco na lewo, lecz miała również chwiejne powodzenie; Herwarth posuwający się od Nechanic, wziął udział w bitwie dopiero po upływie 1½ godziny; odtąd walka zależała w ciągu pięciu blisko godzin głównie na bitwie artyleryjskiej, przepłatanej walką piechoty w górach pokrytych lasami. Wyglądaliśmy z upragnieniem przybycia drugiej armji, gdyż z powodu tej długiej walki artylerji, ta ostatnia wyczerpała po kilkakrotnie swoją amunicję rezerwową. Walka piechoty ważyła się to na jedną, to na drugą stronę. Nareszcie spostrzegliśmy pierwsze ślady zbliżania się korpusu gwardji, lecz nie można było widzieć samej bitwy, gdyż takowa zawrzała ztamtęj strony wzgórza, i można było jedynie domyślać się o niej ze skrzydłowej pozycji nieprzyjacielskiej. Pomimo tego obejścia i pomimo stopniowego, bardzo wolnego posuwania się naprzód jenerała Herwartha, nieprzyjaciel stawiał jeszcze w środku silny opór. Posłano przeto 5-tą brygadę (Schimmelmanna), mianowicie 48-my pułk gwardji, dla poparcia ataku na środek. Przejeżdżałem pomiędzy szeregami pułków, które witały mnie głośnie mi okrzykami, podczas gdy Piefke trąbił marsz: Heil Dir im Siegerkranz; była to wspaniała chwila. Naraz ogień artyleryjski w środku pozycji stał się słabszym i zażądano jazdy, co było znakiem, że nieprzyjaciel zaczyna chwiać się. Wówczas opuściłem wzgórze, na którym stałem, gdyż zwycięstwo zaczęło się decydować na skutek ataku dokonanego z boku przez drugą armję, i pomknąłem naprzód na czele jazdy. Tu napotkałem najpierw drugą dywizję gwardji i pułk fizyljerów gwardji, posuwających się szybko naprzód *tambour battant* i mających już 12 dział zdobytch. Radość, która wybuchła gdy wojska te ujrzały mnie, jest niepodobna do opisanja; oficerowie całowali mnie po rękach, na co musiałem tym razem zezwolić, i toż samo miało miejsce gdy posuwałem się wśród ognia dział coraz bardziej naprzód, przechodząc od jednego oddziału do drugich, które wszystkie wydawały bez końca okrzyki hura! Są to chwile, których trzeba doznać, ażeby mózg je zrozumieć. W ten sposób spotkałem także wojska 1-go, 6-go i 5-go korpusu armji, oraz mój pułk piechoty, gdyż inne wojska, ścigając nieprzyjaciela, były już za daleko. Wówczas to wysunęły się naprzód nasze pułki jazdy, zawrzała w moich oczach mordercza bitwa kawaleryjska, Wilhelm na czele swej brygady, 1-szy pułk dragonów gwardji, huzary Ziethen'a, 11-ty pułk ułanów (Hohenlohe), przeciw kirasjerom i ułanom austriackim, którzy zostali całkiem rozbici; pole bitwy, przez które zaraz potem przejeżdżałem, przedstawiało straszny widok, będąc pokryte porąbanymi

austriakami, martwymi i żyjącymi jeszcze. Potem znowu piechota współubiegała się z jazdą aż do skraju doliny Elby, w którym to punkcie, ztamtęj strony rzeki, strzelano jeszcze granatami, i wjechałem w ten właśnie ogień, z którego mnie Bismarck usunął. Jeździłem jeszcze naokoło dla powitania wojsk, których dotąd nie widziałem, i spotkałem Mutiusa, Württenberga i Bonina! Wszystkie te przywitania są trudne do opisanja! Nie spotkałem Steinmetza i Herwartha. Jakżeż wyglądało pobojowisko! Naliczyliśmy 35 dział, lecz zdaje się, że zdobyliśmy ich przeszło 50, oraz znaczną liczbę sztandarów; wszędzie leżały na ziemi karabiny, tornistry; mamy dotąd 12,000 jeńców, tu znajduje się 50 oficerów wziętych do niewoli. Lecz medal ma także swą odwrotną stronę: straty nasze nie zostały jeszcze obliczone, muszą być atoli znaczne. Musisz już wiedzieć, że jenerał Hiller z gwardji poległ; jest to wielka strata! Antoni Hohenzolern dostał w nogę 4 kule karabinowe! Nie wiem, jak się on ma dziś; miał on potykać się bardzo walecznie. Erckert został ciężko raniony, również jak i pułkownik Obernitz, który ma ranę na głowie. Pierwszy pułk gwardji poniósł tak wielkie straty, że z dwóch bataljonów utworzono jeden! W jakim usposobieniu ducha znajdowałem się, możesz sobie wyobrazić! Cisnęły się uczucia dwójakiego rodzaju: radość i boleść! Nareszcie spotkałem się późno, o g. 8-iej, z Fritzem i jego sztabem. Jakaż to chwila po tem wszystkim czego doznałem i w wieczór podobnego dnia! Doręczyłem mu sam order *pour le mérite*, tak iż popłynęły mu łzy, gdyż nie otrzymał on mego telegramu, w którym donosiłem mu o ozdobieniu go tym orderem. Była to zatem niespodzianka. Zczasem wszystko ustnie zakomunikuję. Przybyłem tu dopiero około godziny 11-iej bez wszystkiego, tak iż obozowałem na sofie.”

* *Berlin, 20 lipca.* Kwatery główna armji pruskiej znajdowała się 18-go wieczorem w Nikolsburgu, przy samej granicy dolnej Austrii, a straż przednia pruska uwija się już w tej chwili tak blisko Wiednia, że jest bezwątpienia w możności widzieć wyraźnie wysoką wieżę św. Szczepana, będącą oznaką Wiednia. Również część królestwa węgierskiego weszła już do zakresu działań wojennych armji pruskiej, część bowiem armji księcia Fryderyka Karola przeszła pod Szakolczą (Skalitz) przez rzekę March i manewruje na lewym brzegu tej rzeki przeciw Presburgowi, jednocześnie zaś główne siły tej armji znajdują się w marszu ku Wiedniowi. Przejście przez rzekę pod Szakolczą (Skalitz) miało jedynie na celu przerwanie komunikacji na szosie wodzącej z Holics do Presburga i zasłonięcie lewego skrzydła, gdyż podług otrzymanego telegramu, walka ma być stoczona pod Florisdorfem lub na polach nad rzeką March, i dla tej to walnej bitwy trzymane są zapewne w gotowości, na prawym brzegu rzeki March, główne siły pierwszej i drugiej armji, które działają w ścisłym ze sobą związku. O obecnem rozmieszczeniu wojsk zostających pod dowództwem jenerała Herwartha, nie ma na teraz dokładnych wiadomości, lecz podług informacji z Wiednia, datowanych 16-go b. m., muszą się one już znajdować tuż nad Dunajem, mniej więcej naprzeciw miasta Tuln. Z tegoż źródła pochodzi także wiadomość, że jenerał Mülbe posuwa się przez Pragę i Budziejowice (Budweis) z silnym korpusem na Linz. Walka przeto na Dunajem wybuchnie jednocześnie na bardzo rozległej linii, na lewym brzegu tej rzeki, tak iż austriacy zmuszeni zostaną do nadzwyczajnego rozdrobnienia swych sił, jeżeli zechcą bronić wszystkie naraz punkta zagrożone. Trudno powiedzieć dokładnie, jak silne są wojska, któremi austriacy mogą rozporządzać nad Dunajem; w każdym atoli razie, wojska ich nie mogą być liczniejsze od armji pruskiej. Z armji północnej, bezpośrednio po bitwie pod Königgrätzem, cofnęły się do Wiednia korpus Gablenza i część wojsk saskich, a oprócz tego posłano tamże z Ołomuńca 40 pociągów z wojskiem; z armji przeto północnej, może stać obecnie nad Dunajem 60 do 70,000 ludzi, liczba zaś wojsk ściąganych tam z Węgier i Chorwacji, wynosi nie więcej jak 40 do 50,000 ludzi; z armji zaś włoskiej, Austria może rozporządzać na północnym placu boju najwyżej 50,000 ludzi; razem przeto około 170,000 ludzi ma bronić pozycji ciągnących się na 25 mil wzdłuż. W Czechach 250,000 świeżych wojsk austriackich nie były w stanie utrzymać się w pozycji dogodniejszej i mającej krótszą stosunkowo linię. Po bitwie pod Towacowem (Tobitschau), wojska austriackie zamknięte w Ołomuńcu nie poważają się zapewne robić ze swych szan-ców wycieczki. — Miasto szląskie Opawa (Troppau) zajęte zostało znowu przez oddział wojsk pruskich. (*Nordd. A. Z.*)

* *Paryż, 19 lipca.* *Patrie* donosi: Propozycje francuzkie w przedmiocie zawieszenia broni posłane zostaną dziś, za pośrednictwem księcia Reuss, królowi pruskiemu; królowi zaś włoskiemu zostały one zako-

munikowane wczoraj przez księcia Napoleona. Odpowiedź Austrii wiadomą będzie wówczas dopiero, gdy Prusy i Włochy sformułują swe odpowiedzi. Upłynie zatem przynajmniej trzy dni, zanim wyjaśni się niepewność sytuacji. (Wolff's T. B.)

* *Paryż, 20 lipca.* Dzisiejszy *Monitor* pisze: W odpowiedzi na komunikację porobioną 4-go b. m. przez cesarza Napoleona dworowi berlińskiemu, ten ostatni oświadczył, że Prusy przystaną na takie jedynie zawieszenie broni, za pomocą którego można będzie osiągnąć jednocześnie zawarcie umowy przedwstępnej do pokoju. Następnie wszczęte zostały pomiędzy gabinetami berlińskim i paryżkim układy, w ciągu których dwór tuileryjski zakomunikował mocarstwom wiodącym wojnę podstawy układu, które Prusy uznały za dostateczne dla zawarcia zawieszenia broni. Skutkiem tego rząd pruski zobowiązał się, pod warunkiem wzajemności ze strony Austrii, do powstrzymania się w ciągu 5 dni od wszelkich działań nieprzyjacielskich. W ciągu tego czasu, dwór wiedeński ma zawiadomić o swem zgodzeniu się na umówione podstawy układów. Rząd cesarza Napoleona pośpieszył z podaniem tej komunikacji do wiadomości rządu austriackiego. Jeżeli dwór wiedeński odpowie twierdząco i Włochy dadzą zadowalniającą odpowiedź, w takim razie zawieszenie broni będzie mogło być natychmiast podpisane. (Tamże.)

* *Frankfurt nad M., 20 lipca.* Brygada Kummera posunęła się na południe za Men i zajmie dziś Darmstadt. Prusacy zajęli już Wiesbaden i Höchst. Brygada Wrangla, oraz brygada oldenburgska i hanzeatycka, pozostają tu na załodze. Spodziewane są dalsze posiłki, złożone z batalionów zapasowych i z kontyngensów sprzymierzonych państw północnoniemieckich. Jenerał Vogel von Falckenstein wyjechał ztąd wczoraj wieczorem. Zapewniają, że jenerał ten, dowodzący dotąd naczelnie armją męską, otrzyma dowództwo w Czechach i zastąpiony zostanie przez jenerała Manteuffla. (Nordd. A. Z.)

* *Z Włoch donoszą,* że armja lądowa włoska zdobyła przyczółek mostowy w Borgoforte. W ten sposób ukończone zostały działania przedwstępne do oblegania Mantui, która to twierdza będzie stanowić prawdopodobnie najbliższy cel wojsk włoskich obleżniczych, skoncentrowanych około Borgoforte. Najbliższym punktem Mantui jest jej strona południowa, zdobycie zaś Borgoforte ma doniosłość o tyle, o ile zbliżenie się do Mantui od tej strony będzie mogło być bez przeszkód skuteczniejsze. (Tamże.)

* *Florencja, 19 lipca.* Ze Storo, kwatery głównej Garibaldeggo, donoszą pod datą dzisiejszą: Na skutek ostatnich bitw i zajęcia Comlino i Val di Ledro, ochotnicy zmusili fort Ampola do bezwarunkowej kapitulacji. Atak artylerji włoskiej był bardzo silny. Austriacy bronili się uporczywie. (Tamże.)

* *Florencja, 19 lipca.* O ostatnich wypadkach na placu boju, donoszą urzędownie ze Storo, pod datą 17 b. m.: Austriacy atakowali wczoraj ochotników na górze panującej nad Storo, lecz cofnęli się po kilku wystrzałach z dział. Tegoż dnia austriacy atakowali pod Bandone pułk Nikotery, lecz i tu zostali odparci. Ochotnicy włoscy stracili 130 ludzi w zabitych i ranionych. (Tamże.)

* *Brescia, 20 lipca.* Od granicy tyrolskiej donoszą pod datą wczorajszą: 12,000 austriaków wyszerowało z Trydentu do Inspruku, a 13,000 stoi jeszcze w Tyrolu. Awangarda włoska stoi nad Piawe. (Tamże.)

* *Florencja, 20 lipca.* Dnia 18 b. m. flota włoska atakowała fortyfikacje wyspy Lissa. Po zwyciężonej siedmiogodzinnej walce, admirał Persano zmusił do milczenia ogień z fortyfikacji miasta i z fortu St. Giorgio. Magazyn prochu wyleciał w powietrze. Admirał stracił kilku ludzi w zabitych i ranionych. Admirał Vacca stanął następnie na pozycji, ażeby nie dać czasu nieprzyjacielowi. Wice-admirał Albini połączył się z admirałem Persano. Ten ostatni zamierzał rozkazać, ażeby wojska wylądowały, gdy wtem zasygnalizowano przybycie eskadry austriackiej, która zaczęła sposobić się do atakowania floty włoskiej. (Tamże.)

* *Paryż, 21-go lipca.* *Constitutionnel* pisze: Jesteśmy tego przekonania, że ważne powody powinny skłonić rząd austriacki do przyjęcia propozycji pokoju, które cesarz Napoleon zakomunikował mu, i że głos Europy żąda, ażeby takowe nie zostały odrzucone. Cesarz wie za bardzo dobrze, do czego głowa wielkiego państwa jest względem samego siebie obowiązany, a zatem nie może proponować nic innego, jak tylko pokój słuszny, oszczędzający usprawiedliwioną drażliwość. (Wolff's T. B.)

* *Berlin, 21-go lipca.* Pisma wiedeńskie obliczają, że armja pruska stanie pod Wiedniem 21-go lub 22-go b. m.; podług tych przeto kombinacji, wojska pruskie powinnyby już znajdować się w tej chwili tuż koło armji dunajskiej. Zasługuje na uwagę ta oko-

liczność, że jeszcze kilka dni temu austriacy wysadzili w powietrze most na Dunaju pod Krems. W tym przeto punkcie, lewy brzeg tej rzeki pozostawiony został całkiem bez obrony, i co najwięcej austriacy sprzeciwia się przeprowadzeniu prusaków na drugi brzeg. (Nordd. A. Z.)

* *Paryż, 20 lipca.* Depesza prywatna z Berlina zapewnia, że zawieszenie broni, które podpisane być ma po przyjęciu przez Austrię i Włochy warunków pokoju, trwać będzie jeden miesiąc. Taż depesza nadmienia, że jeżeli po upływie pięciu dni, w ciągu których mają być wstrzymane kroki nieprzyjacielskie, Austrija nie da żadnej odpowiedzi, w takim razie milczenie jej będzie uważane jako odmowa i pociągnie za sobą niezwłocznie wszczęcie na nowo kroków nieprzyjacielskich. (La Patr.)

* *Berlin, 21 lipca.* Armja męska rozkwatowała się w Frankfurcie i oczekuje lada chwila na przybycie oddziałów pruskich i hanzeatyckich, przeznaczonych do jej wzmocnienia, ażeby uderzyć na przeciwnika ze świeżymi siłami, w samym sercu jego własnego kraju. O 8-ym korpusie armji związkowej powiada się, że zamierza on połączyć się z bawarczykami. Trudno atoli zrozumieć, jak to może być obecnie przywiedzione do skutku, kiedy o tem nie pomyślano w ciągu czterech tygodni, wśród jak najbardziej sprzyjających okoliczności. (Nordd. A. Z.)

* *Senatorowie frankfurtyjscy Bernus i Speltz* uwołnieni zostali, jak skoro zobowiązali się słowem honoru, że udadzą się do Kolonji. Pułk pruski N. 19, zabrał pod Höchst jeszcze jeden heski tabór pontonowy. Powiada się, że 8-my korpus związkowy przeniósł swą kwaterę główną do Heppenheim, z kąd okazuje się, że zaniechał na teraz zamiar połączenia się z bawarczykami w dolinie Menu.

* *Paryż, 20 lipca.* Depesza z Rovigo donosi o przybyciu księcia Napoleona do kwatery głównej króla Wiktora Emanuela. Książę przyjechał do Bolonji we środę, o godzinie 10-ej przed południem, lecz z powodu nadzwyczajnego ruchu na drodze żelaznej, zdołał wyjechać do Ferrary dopiero o godzinie 4-ej po południu. Natychmiast po przybyciu do kwatery głównej, książę zawiązał stosunki telegraficzne z Paryżem. (La Patr.)

* *Panuje obecnie jak największa tajemnica* co do działań armji włoskiej. Korespondenci bawiący w obozie zachowują zupełne milczenie. Wiadomo jedynie, że król, Cialdini, Garibaldi i Ricasoli są z sobą w jak największej zgodzie. Ten ostatni, będący, rzec można, duszą Włoch, jeździ nieustannie pomiędzy trzema kwatarami głównymi nad Po, Mincio i w Tyrolu. Garibaldi wyjechał, lecz nie wiadomo dokąd. Cialdini znajduje się w Padwie, lecz nie wiadomo, dokąd uda się on ztamtąd. Jedni powiadają, że posunie się on do Tyrolu, inni przypisują mu zamiar skierowania się do Wenecji, inni znowu do Trjestu. To tylko nie ulega wątpliwości, że został obmyślany plan działania. (Nordd. A. Z.)

* *Florencja, 20 lipca.* Z Rovigo donoszą: Austriacy wnoszą baterje pod Mestre, na drodze z Padwy do Treviso. Komendant twierdzy Werony wydał rozkaz, ażeby mieszkańcy zaopatrzyli się w żywność na trzy miesiące. Mosty zostały poburzone na drodze od Belluna do doliny Brenty, dla przecięcia komunikacji z Cadore. Austriacy opuścili Belluno i Feltre. (Tamże.)

* *Frankfurt n. M., 21 lipca.* Wszystkie wojska załogi opuszczają dziś Frankfurt i udają się z całym korpusem na południe. Załogę tutejszą stanowić będą nadal bataljony, które tylko co tu przyszły, oraz jedna baterja artylerji, pod dowództwem pułkownika Kortzfleisch'a. Na teraz nikt nie wierzy, ażeby przedsięwzięte zostały działania przeciw Moguncji. Dywizja Bayera posuwa się z Hanau przez Aschaffenburg ku południowi. (Wolff's T. B.)

* *Wiedeń, 21-go lipca (urzędowy).* Wczoraj po południu flota włoska składająca się z 23 statków, pomiędzy którymi znajdował się statek taranowy *Giffendatore* (Affendatore?) i 12 fregat pancernych, pod Lissą została atakowana przez austriacką eskadrę pod dowództwem Tegethofa. W toku gwałtownej walki, wielka włoska fregata pancerna, została zatopiona przez austriacką fregatę pancerną *Ferdinand Max*; dwie inne fregate pancerne, nie zdołały nikogo z osady uratować. Austriacki okręt linjowy *Kaiser*, otoczony przez 4 fregate pancerne włoskie, jedną zatopił, i odparł wszystkie, straciwszy przytem fokmaszt, bugspryt i 22 ludzi w zabitych i 82 w ranionych. Austriacka eskadra zupełnie zdolna jest do walki, a uszkodzenia są bardzo nieznaczne. Po kilkogodzinnej bitwie, flota włoska odparta i ścigana, zupełnie opuściła Lissę.

* *Donoszą,* że do oddziałów wojsk austriackich przeznaczonych do obrony Tyrolu w Valstagona i Val Schio odesłano posiłki. (La Fr.)

* *Heidelberg, 18 lipca.* Kwatera główna księcia Aleksandra heskiego znajduje się obecnie w Walburgu. Książę Nassauski udał się do Waldürn. Materiały drogi żelaznej nekarskiej są tu zabezpieczone. (Nord.)

* *Florencja, 19 lipca.* Książę Napoleon przybył do Ferrare. Książę Amadeusz objął dowództwo nad swoją brygadą kawalerji. (Nord.)

* *Florencja, 20 lipca.* Książę Napoleon przybył do kwatery głównej w Rovigo. Książę Carignan i minister wojny przesłali jenerałowi Garibaldiemu powinszowania za czyny dokonane przez niego w Ampola i Condino. (Nord.)

* *Monachjum, 19 lipca.* Rozpoczęło się już regularne obleżenie Moguncji. Statki przestały kursować. Cirkulacja na drodze żelaznej została zawieszona. (Tamże.)

* (Wyjazd Najjaśniejszej Pani z Moskwy). Odjazd Najjaśniejszej Pani ze stacji Chimskiej na Mikołajewskiej kolei żelaznej do St.-Petersburga był naznaczony na niedzielę, 3-go lipca o godzinie 6½ po południu, według zegaru moskiewskiego. Monarszy pociąg miał zatrzymać się na dwóch stacjach w gub. moskiewskiej: Chimskiej i Klińskiej, i na obydwóch miejscowi mieszkańcy okazali gorliwą pomoc w ubraniu kwiatami tych stacji, pod kierunkiem znanego w Moskwie z hodowli kwiatów Fomina. Girlandy, wieńce, cyfry z kwiatów, nadawały budowlom nader efektowny widok, a w ogóle przyozdobienie odznaczało się nadzwyczajnym gustem. Kolumny zewnętrznej fasady były obwinęte w liście i kwiaty. Wieść o mającym nastąpić przejeździe, ściągnęła w dniu oznaczonym na obie stacje ogromne tłumy ludu. Przybycie Jej Cesarskiej Mości do Chimek nastąpiło o kilka minut wcześniej wyznaczonego czasu. Jej Cesarskiej Mości towarzyszyli, Ich Cesarskie Wysokości Wielcy Książęta Sergjusz i Paweł Aleksandrowicze i Wielka Księżniczka Marja Aleksandrowna. W orszaku Jej Cesarskiej Mości znajdowali się: wielki marszałek hworu hr. Szuwałow, koniuszy hr. Strogonow, książę P. Wiazemski, frejliny hr. Tołstoj i bar. Frederyks. Na stacji przyjmował Najjaśniejszą Panię moskiewski jenerał-gubernator, ks. Wł. Dołgoruki, i niektóre z najdosłojniejszych osób towarzysstwa moskiewskiego. Głośnie „hura,” które rozszło się zaraz po wyjściu Jego Cesarskiej Mości z powozu, zagłuszyło dźwięki hymnu narodowego, wychodzące z leżących przy stacji krzewów ogrodu, gdzie była ustawiona muzyka, nieswieżskiego pułku grenadjerów. Najjaśniejsza Pani, w ciągu kilku minut do chwili odjazdu, zachwycała się pięknym improwizowanym ogrodem; czerwone sukno, położone od dworca do wagonu Jej Cesarskiej Mości, całkiem było pokryte kwiatami, pomiędzy którymi wiele było egzotycznych. Bezustanne „ura” i dźwięki hymnu towarzyszyły Cesarzowej ze stacji Chimskiej. Moskiewski jenerał-gubernator miał szczęście odprowadzać Jej Cesarską Mość do stacji Klińskiej, gdzie pociąg przybył o godzinie ósmej wieczorem, według zegaru moskiewskiego, spotkany równie pełnym zapału przyjęciem. Zdawało się, że tam tłumy były jeszcze większe niż w Chimkach. Jej Cesarską Mość przyjmowali na stacji, kliński marszałek szlachty i reprezentanci miejscowej gminy; Najjaśniejsza Pani przeszedłszy po dywanie kwiatowym, pośród improwizowanego ogrodu z cyframi i girlandami kwiatów, raczyła wejść do pokojów cesarskich, gdzie podano herbatę. Cały przeciąg półgodzinnej pobytu Najjaśniejszej Pani na stacji, wykonywała takie utwory, jakie Monarchini lubiła słuchać, kiedy muzyka ta była wzywana do wsi Ilin-skoje. Podczas kiedy Jego Cesarska Mość piła herbatę, naprzeciwko okna rotundy, w ogródku, spalony został różnokolorowy fejerwerk. Jenerał-gubernator, który przysłał na stację kwiaty w wielkiej ilości i prześlicznego wyboru, zajmował się tak przysłaniem muzyki, jak i urządzeniem fejerwerku. Z początku zajaśniała brylantowa cyfra Jej Cesarskiej Mości, potem wspaniała waza na piedestale, pełna kwiatów. Efekt różnokolorowych ogni był nadzwyczaj udatny i zupełny, czego nie można było spodziewać się, wnosząc z tego, że ciemność pomagająca efektowi fejerwerków jeszcze nie nastąpiła. Na stacji Klińskiej, mieszkańcy Moskwy pożegnali Jej Cesarską Mość, przepelnieni życzeniem i nadzieją zobaczenia Jej znów wkrótce w pierwszotrónowej stolicy. Już pociąg znikł z widnokregu, a pożegnalne „ura” nie umilkło. Damy na pamiątkę tego dnia dzieliły pomiędzy siebie cyfry i girlandy. (Mosk. Wied.)

* (Wyrażenia uczuć wiernopoddańczych, z powodu zamachu na ży-

cie Najjaśniejszego Pana.). *Siew. Pocz.* podaje następujące najpoddanniejsze adresy:

Od obywateli m. Wołokołamska; od obywateli m. Jelni; od mieszkańców m. Pawłograda; od mieszkańców m. Wielkiej Ustugi; od mieszkańców m. Wielka; od szlachty Prokopeńko-Czopowskich ze wsi Czopowicz w pow. radomyślskim; od uczennicy szkoły żeńskiej pani Cuchonow; od parafjan wsi Staraja Rudnia w gub. smoleńskiej; od obywateli wiejskich pow. wołokołamskiego; od głowy miejskiego m. Mosalska; od włościan 2-go rewiru połubownego w powiecie kadnikowskim; od włościan powiatu kozelskiego z włości: hubińskiej, strieleńskiej, juriewskiej, korubieńskiej, piekowskiej, burnaszewskiej, kóteszewskiej, kofodezkiej i kamieńskiej; pow. suzdalskiego włości szumiłowskiej i różnowskiej; pow. szujskiego włości wasilewskiej; pow. mielenkowskiego włości czerejewskiej; pow. bielskiego włości kozulińskiej; pow. moskiewskiego włości: wsiewiatskiej, durykińskiej, czasnikowskiej, troickiej, szyrkizowskiej i tajnińskiej i 3-go połubownego rewiru; pow. jekaterynosławskiego włości nikolskiej; pow. niżniedewickiego włości znamieńskiej; gub. smoleńskiej: włości kapyrewszczyńskiej, podsielickiej, suszczewskiej, kołagińskiej, pieczenczeńskiej, gorkińskiej, nikonowskiej, sajtowskiej, słobodzkiej, kubarowskiej, zakupskiej, ozierockiej, wierchowje-malyszkińskiej, lapkińskiej, seliszczewskiej, achtyrskiej, mosalowskiej, baturyńskiej, budeńskiej, spas-wołżeńskiej, carowo-zajmiszczewskiej, spas-telepniewskiej, uspeńskiej, fowiszczewskiej, szujskiej i 1-go połubownego rewiru w pow. rostawlskim; pow. nowogrodzkiego: włości szymaskiej, apraksińskiej, pelgorskiej i lubańskiej; pow. hallekiego włości bogczyńskiej; pow. wolskiego włości pietropawłowskiej; pow. karsuńskiego włości repiejewskiej; pow. kniahinińskiego włości gordiejeńskiej i strygińskiej; pow. ardatowskiego włości wyksuńskiej i pow. peterhofska włości gostilickiej.

* (Kronika kościelna). Ośmiodniowy odpust Matki Boskiej Skaplerznej w kościołach: po-karmelickim na Krakowskim-Przedmieściu, u karmelitów na Lesznie i Panny Marji, rozpoczęty w zeszły poniedziałek, obchodzony był przez cały tydzień, wczoraj zaś w ostatnim z kościołów pomienionych podczas sumy celebrowanej przez ks. Knapieńskiego, artyści muzyczni wykonali mszę Szidermejera. W zeszły czwartek na cześć św. Wincentego à Paulo odprawione było nabożeństwo odpustowe w kościele Śto-Krzyżkim; wotywę odprawił ks. Łaszcz, sumę celebrował ks. Grzesiewicz, nieszpory intonował ks. Kónopnicki, z rana miał kazanie ks. Regulski, po południu ks. Oblasiński; na zakończenie obrzędu dawane były do ucałowania relikwie św. Wincentego. Takież odpust obchodzony był wczoraj w kaplicy instytutu św. Kazimierza na Tamce. Doroczny odpust św. Marji Magdaleny w dwóch kościołach obchodzony był dnia wczorajszego: w kościele po-dominikańskim i po-bernardyńskim; w pierwszym z kościołów tych sumę celebrował ks. Jasiński, kazanie miał ks. Karpowicz; w drugim wotywę odpustową odprawił ks. Czackowski, sumę celebrował ks. Czepulewicz, który zarazem był celebransem niesporów; na sumie miał kazanie ks. Goljan, na niesporach ks. Krajewski; amatorowie odśpiewali na czoźrze mszę Nideckiego. W kościele archikatedralnym i metropolitalnym św. Jana sumę celebrował ks. kanonik Sotkiewicz, kazanie miał ks. Ulanecki; artyści i chóry instytutu muzycznego wykonali mszę Ajblingera, graduala i agnus Brzowskiego; na offertorium „Ojcie nasz” Studzińskiego, sanctus Gounoda i benedictus Rincka. W kościele księży pijarów sumę celebrował ks. Wabner, kazanie miał ks. Koperski, artyści i amatorowie pod kierunkiem pana Prochazki wykonali mszę Elsnera. Φ .

* (Kronika brukowa). Wszystkie widowiska pod otwartym niebem, począwszy od ogrodu Doliny aż do Eldorado i Orfeum, aż do Tivoli etc., jednym wielkim chórem „unisono” wyrzekają na słotny lipiec w tym roku! I mają słusność tym razem... albowiem nie tylko deszcz codziennie nas skrapiający, lecz w ślad za nim idące błoto i nadzwyczajne zimna, wstrzymują znaczną część publiczności od używania spacerów i wy-cieczek na oddalone widowiska. Sam tylko Blennow, którego cyrk zniknął w ręku wierzyteli, a akrobaci przenieśli się na inne miejsce—nie narzeka już wcale! Słyszeliśmy pogłoskę, iż Rentz, z powodu wschodzącej jutrzienki pokoju na horyzoncie Niemiec, waha się obecnie z przybyciem do Warszawy, chociaż wznosząca się budowa jego cyrku zaprzecza temu wyraźnie. Pomimo jednak tak nieprzyjaznych okoliczności, sala koncertowa w Delinie napelnia się często na harmonijne wezwanie orkiestry Bilsego, która posiada zawsze trwałe i zawsze zasłużone współczucie publiczności tutejszej. P. Kreutzberg przeniosłszy swoją klatkę z lwami i chińczyków do ogrodu położonego przy Belwederskiej alei wprost

pałacu hr. Pasłowskiego, wabi dość licznych widzów, którzy pomimo zgrozy i drżenia nerwów patrzą jednak chętnie na niebezpieczne ze zwierzętami igraszki młodej Augusty, wchodzącej do klatki ich, jakby tam zamiast lwów ryczących, śpiewały łagodne kanarki. P. Maximo i panna Barthola, dwaj azteki wraz z albirosami, przed zamierzonym wkrótce wyjazdem, lieźnie odwiedzani by-wają, a i obrazem niknącym w resursie obywatelskiej nie zbywa na chętnych i oceniających to piękne widowisko widzów. Teatr-Rappo, zdaje się stanowi wyjątek od wszystkich innych widowisk; pomimo bowiem deszczu, zimna, i odległego miejsca, wszystkie bilety codziennie prawie rozkupione bywają, a nieraz na godzinę przed rozpoczęciem spektaklu kasa zamyka swoje okienko. Od kilku dni wystawiana tam pantomina 2 aktowa „Hrabia Alziaga”, w której duchy ukazują się tak widocznie, a doskonałość maszynerji podziwienie wzbudza—gromadzi całe tłumy ciekawych spektatorów. Istotnie teatr Rappo, zasługuje na szczególnejsze względy: wszystko tam urzązone praktycznie, wykonane z elegancją i szykiem, a bogate i świeże kostjudy, piękne kobiety i nadzwyczaj zręczni ekwilibryści lub komici, słowem, cały personel jego, po nad którym dominuje sam Rappo ze swojemi herkulicznymi ćwiczeniami—posiada niezaprzeczone prawo do tak świetnego powodzenia, jakim od chwili przybycia do Warszawy aż dotąd się cieszy. W tych dniach na scenie tego teatru daną będzie pantomina wojenna, odpowiednia do obecnego czasu, w której maszynerja i całe efekta ekspozycji urządzone być mają z zadziwiającą dokładnością. Zresztą, teatr Rappo wzmocni jeszcze i urozmaici swoje widowiska arcydowcipnemi sztukami nowego a rozslawionego po berlińskich gazetach parodysty i komicznego fortepianisty p. Maks Reichmanna, który przybył wczoraj i w przyszły czwartek poraz pierwszy wystąpi. —Wspominając o wszystkich widowiskach, musimy dodać, że i sale obydwóch teatrów, może właśnie z powodu dżdżystej i zimniejszej pory, bywają nie rzadko nawet, napelnione. —Pan J. Mieczkowski, którego zakład fotograficzny odznacza się, nie tylko wybornem wykonaniem wszelkich produkcji, lecz nadto jeszcze i zabięgłością nieustanną, wydał już portrety obojga zamordowanych małżonków Roszkowskich wraz z dwoma synami, którzy spali w pobocznym pokoju podczas owej sztraszliwej nocy. Lecz najciekawszym jest portret samego mordercy, wykonany już po uwiezieniu go, przez tenże sam zakład fotograficzny. Nie potrzeba nawet kajdan, któremi obarczone są ręce i nogi zloczyncy, ażeby z ohydnej fizjognomji odgadnąć jak nieczemna dusza przebywa w tem cie-le. W istocie, twarz zabójcy jest ciekawym dla psychologów okazem. Δ .

* (Wypadek). Onegaj z rana, dwóch robotników pracujących przy budowie wozowni pod Nr. 2929/30, mianowicie Andrzej Szuf lat 73 i Błażej Lewicki, lat 77, przez własną nieostrożność spadli z rusztowania z wysokości 1-go piętra i ulegli silnemu potłuczeniu. — Tegoż dnia, Jan Hursztenfert, robotnik, reperując dach w koszarach artyleryjskich w Łazienkach, spadł z takowego i złamał sobie lewą nogę. — Również tego dnia, starozakonny Abram Childenberg, stolarz, pokłóciwszy się z żoną, ranil ją w głowę.

* (Materia Muratorego). *Berlin, 21 lipca.* Piszą z Paryża, że od kilku tygodni już, dzienniki włoskie zwracały uwagę na wynalazek, niejakiego p. Muratori, przyrządzania najcieńszej materji w taki sposób, iż kulka karabinowa przez nią nie przejdzie. P. Muratori znajduje się obecnie w Paryżu. Tamtejszy komitet artylerji zarządził w tym względzie próby z podziwienia godnemi skutkami: kulka karabinowa nie przeszła bowiem lekkiej i cienkiej materji, której na pokrycie piersi i plec człowieka, potrzeba za-ledwie dwa funty. W skutku sprawozdania z zarządzonych prób, p. Muratori przyjęty zostanie jutro przez cesarza. (*N. Preus. Z.*)

* (Droga żel. lwowsko-czerńowiecka). Roboty około budowy tej drogi, prowadzone bardzo oględnie, postępują bardzo szybko, tak iż ruch na tej linii otwarty zostanie z pewnością 1-go września r. b. Wszystko co jest potrzebnem do ruchu na tej drodze, zostało już zwiezio-ne lub znajduje się w drodze. (*Krak. Z.*)

* (Cholera). Według wiadomości urzędowych, wydarzyły się pojedyncze wypadki cholery w Kutach, Tudjowie i Śniatynie, w cyrkule kołomyjskim. W Śniatynie zmarły w ciągu 6 dni trzy osoby. Zjawieniu się tej choroby nie można wcale przypisywać charakteru epidemicznego, zwłaszcza, że jedzenie niedojrzałych owoców daje do niej powód. W Wiśniczu, na Bukowinie, cholera ustaje. (*Tamże.*)

Anglja.

* (Parlament). Donoszą, że komisja przedłożyła posiedzeniu parlamentu w d. 4 sierpnia. Na

poniedziałkowym posiedzeniu izby gmin p. Laing zawiadomił, że w przyszły piątek postawi ministrowi spraw zagranicznych następujące pytanie: Czyby nie mógł złożyć izbie zapewnienia, że rząd angielski nie uczyni żadnego kroku w przedmiocie interwencji w wojnę toczącą się na stałym lądzie, za nim parlament nie wyrazi swojego zdania co do polityki interwencji? (*La Patr.*)

* (Wnio-ski). Izba gmin na posiedzeniu swoim z d. 17 odrzuciła na nowo wniosek dotyczący ustanowienia tajnego głosowania przy wyborach 197 głosami przeciwko 110. Na temże posiedzeniu p. Stuart Mill, sławny ekonomista zawiadomił izbę, że w imieniu pewnej liczby dam przedstawił prośbę żądającą, ażeby wojność wyborcza rozciągnięta była także do kobiet; szanowny członek dodał, że kwestja ta stanowić będzie część jego programu. (*La Fr.*)

* (Zamknięcie parlamentu). Sądzą, że posiedzenia parlamentu angielskiego mogą być zamknięte w ostatnich dniach bieżącego albo w pierwszych dniach przyszłego miesiąca. (*La Fr.*)

* (Świętowanie robotników). Donoszą z Londynu, że w północnej Anglii objawiło się wielkie świętowanie robotników. Fabrykanci chcieli zmniejszyć zapłatę robotnikom o 10%; dla tego, ci porzucili warsztaty; jeżeli sprawa ta nie będzie zgodnie załatwioną, to w końcu tego miesiąca przeszło 100,000 kowali zaświętuje. (*La Fr.*)

Austria.

* (Cesarzowa). *Wiedeń, 18 lipca.* Cesarzowa przeniosła swą rezydencję z Budy do położonego o godzinę drogi ztamtąd „Auwinkel”, gdzie zajmuje, wraz ze swemi dziećmi, trzy wille. (*Nordd. A. Z.*)

* (Rodzina cesarska). *Peszt, 16-go lipca.* Ich ces.-król. wysokość następcą tronu Rudolf i arcyksiężniczka Gizela, ciesząc się najlepszym zdrowiem, zwiedzili wczoraj Peszt. Po rozpoczętych wczoraj werbunkach ochotników, zebrano prawie trzy części kontyngensu peszteńskiego. Liczba zgłaszających się była bardzo wielka, ale nie wszystkich uznano za zdalnych. Deak odjechał wczoraj do swojej letniej rezydencji Szent-Laszlo. Mówią ogólnie, że dzieci cesarskie zamieszkają wille położoną w górach Budy. (*Wien. Z.*)

* (Drożynna). *Wiedeń, 18 lipca.* Podrożenie zwykłych artykułów żywności, przybiera co raz to groźniejsze rozmiary, tak iż przyszło nawet wczoraj do krwawych bójk przy kupowaniu ogrodowizn. Tutejsze gospodynie domów, bardziej teraz zakłopotane niż mężczyźni, spieszą z zakupywaniem artykułów żywności, płacą bez targowania się i przyczyniają się przez to do zwiększania się drożyzny. (*Tamże.*)

Arja.

* (Powstańcy chińscy). *Trjest, 15 lipca.* Z Chin donoszą, że powstańcy zdobyli Ling-Tao, stolice Kan-Sou. Nieniefowie zajęli byli Newehany, lecz zostali ztamtąd wyparci przez wojska cesarskie. — Wiadomość o zamordowaniu konsula angielskiego Morrisona nie potwierdza się jeszcze. (*Wien. Abp.*)

Francja.

* (Powrót cesarzowej). *Paryż, 20 lipca.* Cesarzowa wraz z księciem następcą tronu powróciła wczoraj o piątej godzinie do Paryża. Cesarz udał się na spotkanie małżonki na dworzec kolei żelaznej. (*La Fr.*)

Grecja.

* (Spokojność.—Odjazd króla). Ostatnie wiadomości z d. 12 b. m. donoszą z Aten, że w całej Grecji panuje zupełna spokojność. Król Jerzy miał wyjechać w d. 12 do Korfu; towarzyszyć mu ma p. Drosos minister wychowania publicznego i marynarki. (*La Fr.*)

Hiszpanja.

* (Edykt). *Madryt, 19 lipca.* Jenerał-kapitan Madrytu ogłosił edykt, rozkazujący mieszkańcom oddać władzy, w przeciągu 48 godzin, wszelkiego rodzaju broń. (*La Patr.*)

Niemcy.

* (Sejm). *Wejmar, 20 lipca.* Sejm sasko-wej-marski udzielił jednoznacznie rządowi upoważnienie do zawarcia związku z Prusami i do rozpisania wyborów do parlamentu niemieckiego podług prawa z r. 1849. Jednocześnie sejm wynurzył nadzieję, że całe Prusy i Szlezwig wejdą do składu nowego Związku, że Luksemburg zostanie zachowany dla Niemiec, i że władza centralna, oraz dowództwo naczelne nad siłami lądowymi i morskimi, oddane zostaną Prusom. (*Wolffs T.B.*)

* (Usiłowania Bawarii). Dowiadujemy się, że Bawaria połączyła swoje usiłowania z Francją, w celu nakłonienia Austrii do przyjęcia preliminarjów pokojowych, zaproponowanych przez cesarza Napoleona. (*La Fr.*)

